

	<p>СИЛАБУС навчальної дисципліни «СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА МЕЛІОРАЦІЯ»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>201 «Агрономія»</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 3-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Рослинництва, селекції та біоенергетичних культур</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>д. с.-г. н., доц. Гетман Надія Яківна</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>nadia.getman52@gmail.com</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сільськогосподарська меліорація» є вибірковою компонентою ОПП Агрономія.

Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 26 годин; практичні заняття – 24 години, самостійна робота – 100 годин.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Ґрунтознавство з основами геології», «Хімія (неорганічна, органічна, фізколоїдна)».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Землеробство», «Агрохімія».

Призначення навчальної дисципліни

Обов'язкова компонента «Сільськогосподарська меліорація» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки в області теорії і практики збереження навколишнього середовища, охорони ґрунтів та збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, а також засвоєння методів оцінки ефективного застосування меліоративних заходів при рекультивації ґрунтів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сільськогосподарська меліорація» є набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань, практичних умінь та навиків із сільськогосподарських, гідромеліоративних та агроеліоративних робіт.

Завдання вивчення дисципліни

Формування у здобувачів розуміння важливості меліорації щодо збільшення прибутковості сільського господарства та мінімізації впливу несприятливих природних чинників при виробництві сільськогосподарської продукції. Освоєння меліоративних заходів запобігання та боротьби з деградаційними процесами на меліорованих ґрунтах, особливостям прибуткового використання зрошення, дренажу, сталого водокористування, хімічної та агролісотехнічної меліорації у сільському господарстві.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

СК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Дисципліна забезпечує програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

ПРН 13. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Основні відомості про меліорацію	2		5
2	Фактори ґрунтоутворення та водний режим активного шару ґрунту і його регулювання	2	2	5
3	Зрошувальні меліорації	2	2	10
4	Конструкція зрошувальної мережі та експлуатація зрошувальних систем	2	2	10
5	Види та способи поливу сільськогосподарських культур	2	2	10
6	Водний режим зрошуваних ґрунтів	2	2	10
7	Засолення зрошувальних земель та боротьба з ним	2	2	10
8	Хімічна меліорація та оптимізація ґрунтових процесів у кислих ґрунтах	2	2	10
9	Етапи і напрями рекультивзації земель	2	2	5
10	Меліорація перезвожених мінеральних земель та боліт	2	2	5
11	Осушувальна система та її елементи	2	2	10
12	Конструкція осушувальної мережі та експлуатація осушувальних систем	2	2	5
13	Протиерозійні заходи збереження довкілля	2	2	5
	Разом	26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація

самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні завдання	20	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	30	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гончаров С. М., Потоцький Г. С., Ковальов В. С. та ін. Сільськогосподарські меліорації : навч. посіб. Київ: Вища школа. 2010. 286 с.
2. Гурин В. А., Степаненко М. П., Степаненко М. Г. Технологія зрошування : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2013. 242 с.
3. Кирилюк М. І та ін. Основи гідромеліорації : навч. посіб. Чернівці :Технодрук, 2014. 220 с.
4. Кравченко В. П., Герасименко П. І., Порицький Г. О. Меліорація з основами геодезії : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2011. 264 с.
5. Мазур В. А., Липовий В. Г., Мордванюк М. О. Методика наукових досліджень в агрономії : навч. посіб. Вінниця : Твори, 2020. 204 с.
6. Савосько В. М. Меліорація та фіторекультивация земель : навч. посіб. Кривий Ріг, 2011. 288 с.

Додаткова література

1. Аверчев О. В. Круп'яні культури в агроеліоративному полі рисової сівозміни : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2018. 158 с.
2. Гетман Н. Я., Василенко Р. М., Степанова І. М. Фотосинтетична продуктивність сорго цукрового в південному регіоні на зрошуваних неполивних землях. *Корми і кормовиробництво*. 2018. № 86. С. 145–152.
3. Лісова Т. В. Система заходів забезпечення відновлення земель: концептуальні положення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 48 (1). С. 127–132.
4. Лісова Т. В. Меліорація земель як захід їх відновлення: сучасні проблеми правового забезпечення. *Право і суспільство*. 2022. № 1. С. 104–111.
5. Лозовіцький П. С. Меліорація ґрунтів та оптимізація ґрунтових процесів : підручник. Житомир ВПП «Рута», 2014. 528 с.
6. Лозовіцький П. С. Меліорація ґрунтів та оптимізація ґрунтових процесів : підручник. Київ, 2014. 528 с.
7. Мазур В. А., Поліщук І. С., Телекало Н. В., Мордванюк М. О. Рослинництво. Ч. II : навч. посіб. Вінниця : ВЦ ТОВ «Друк», 2020. 284 с.
8. Мазур В. А., Поліщук І. С., Телекало Н. В., Мордванюк М. О. Рослинництво. Ч. I. : навч. посіб. Вінниця : ВЦ ТОВ «Друк», 2020. 352 с.
9. Нейко І. С., Марценюк О. П. Стан захисних лісових масивів центрального Лісостепу. *Вінниця*, 2018. № 33. С. 64–69.
10. Ромащенко М. І., Балюк С. А., Вергунов В. А., Вожегова Р. А. та ін. Сталий розвиток меліорації земель в Україні в умовах змін клімату. *Аграрні інновації*. 2020. № 3. С. 59 – 64.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт «ВТУ-ЦЕНТР». Біологічні препарати. Режим доступу: <https://btu-center.com/> (дата звернення: 01.08.2024).

2. Офіційний сайт «МАКОШ». Мінеральне живлення рослин. URL: <https://makosh-group.com.ua/pro-kompaniyu/> (дата звернення: 01.08.2024).
3. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua> (дата звернення: 01.08.2024).
4. Офіційний сайт ТОВ «Органік-Д». URL: <https://organic-d.com.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).
5. Офіційний сайт ТОВ «ФРЕНДТ». Системи точного землеробства. URL: <https://www.frendt.ua/> (дата звернення: 01.08.2024).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	3
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	6
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	3
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	6
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку.

Під час виконання навчальних завдань, а також завдань поточних та

підсумкових контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни